

{ datorrena } **Maite Ubiria Beaumont**

Bazen behin zirkua...

Herri txikitan ezartzen dute karpa marra-duna gehienetan. Zirkuitu ofizialen bi-dezidorretatik heltzen dira, kulturaren amazonizazioari itzulipurdi harrigarri batekin erantzunez, merkantilizazio arautegiari trufa eginez, sudur gorria ipinita. Furgoneta eta karabana, lehena herriko karriken gaindi bozgorailuz ondorengo funtzioa iragartzeko, bigarrena txiki zein handi liluratzeko gai izanen diren artisten bizitzak, beraien poz eta tristurak, gordeta atxikitzeko.

Diru publikoarekin olioizatutako makrokontzertuen eta babestutako ikusgarrien makinatik at, belar zabalgune batean, xarmarik gabeko aparkalekuan edota bigarren edo hirugarren mailako plazan, udako gau epelean foku bat piztuko du zirkua. Pistaren gainera arreta eramanez, itzalean geldituko dira, funtzioak iraun bitartean, zutik irauteko gainditu behar izandako traba eta estutasun guztiak.

Zirkuaren magia berritze-ko izerdi handia bota behar da, globalizazioaren gezurrak palakada irentsi dituen jendarte hiperkonektatuak mespretxuz hartzeko arriskua hartzen baitute bideertzetan oreka zailak proposatzen dituzten lagunek.

Teknologia berrien laguntzaz egiturazko bortizkeria eguneroko paisaian txertatu duen gizarteak, kasu askotan aparteko izpiritu kritikoa garatu gabe, orotariko arautegien laguntzaz marraztuko den eskusio zahar eta berrien maparen berme gisa jardunen du batzuetan.

Uda hasieran, bidaiak jendeen karabanek asalatu zuten Ipar Euskal Herriko zenbait herritako udal agintarien egunerokotasuna. Debekuak eta kanporatzeko aginduak nonahi, gure artean egun batzuk baizik ez diren izanen herritar nomadak uxatzeko. Turismo arduradunek eskainitako bilana eskuan harturik, 2018an Ipar Euskal Herriko hiru lurraldeetan bisitariak 25 milioi gau igaro zituzten. Bisitari gehienak, bistan da, uda-

ko hilabeteetan heldu ziren. Batez besteko azkarra eginez, egunero 615.000 bisitari hartu zituen 300.000 biztanle inguru dituen lurralde eremuak. Zifrak begiratu-ta, zilegi dirudi galderak: benetan badira arrazoiak «arazo handi» bezala bizitzeko eta tratatzeko ehunka ijito erromesen joan-jin horiek?

Urtero bezala, etorri zirenak joan dira jada. Berdin da, G7aren goi bileraren atzerako kontaketa piztu den hone-tan ertzetara begira jarri gaituzte, beste behin ere, paisaia ofizialarekin bat ez datorren horrengana aurreiritziz edo, nahiago bada, eraikitako iritziz begira dezagun.

Nomadak badira, gaizki, zirkuko jendeak badira, zer esanik ez. Oraingoan karpa marradunak irudikatzen du arrisku soziala, oraingoan munduko ikusgarririk zaharrenaren oihartzuna gero eta ahulago eramaten dute-nek irudikatzen dituzte gaitz guztiak. Non eta Lapurdi-

Uda hasieran nomadak izan ziren
arazo, oraingoan zirku txikietako
jendeak... non eta Lapurdin, noiz eta
G7ak euskal lurraldea asaltoan
hartuko duen gailurraren atarian

ko kostan, noiz eta lanak abian direnean Biarritzen eta inguru zabal batean gure lurraldea asaltoan hartuko duten mandatariak aterpetzeko –eta herritarren hase-rreaz kosta ahala kosta babesteko–. Milioika herritarren etorkizunari buruzko erabakiak hartzen dituzten agin-tariak, demokrazia autoritarioaren sustatzaileak, plane-taren baliabide eta bizitzaren zurgatzaileak bortxaz ja-betuko dira Euskal Herriaz, debekuak zabalduz eta askatasun murrizketak ezarriz. Hiri bat hesituko dute, errepideak moztuko dituzte, hamaika eguneroko jar-duera baldintzatuko dituzte. Inork ez dezala, bederen, zirku hitza arinkeriaz erabili larrutik ordainduko dugun espektakulu tamalgarria izendatzeko. •